

ציון צפורה, תעלום הזה

נה" אומר "גיבלי הקטן". אולם גיל גיבלי רואה בחזרה בתי שוכה תהליך טבעי, כמעט מובן מאליו. כשהיה בן ארבע התגרשו הוריו. הוא נשאר עם אמו. כשהיה בן 12 נישאה אמו בשנית. גיל עבר, לברו, לקיבוץ מורע, שם גדל. "אני שייך לרור אובד", הוא אומר. "כלי תוכן, בלי רוח. חיים של לא-כלום. נוצר אצלי חלל גדול שהיה צריך להתמלא. האמנות לא הספיקה לי, אין בה את אותו משהו שהופך רבב מסתם לא-מאוד".

חייל ב-101, היה נהגו של רחבעם ("גנדר") זאבי, ידיד של אריק שרון, נפל ב-1954 כשבי היירדני בפעולת-תגמול בעזון, והיה כלוא בורקא כמשך ארבעה

עכשיו זה קרה לבנו של "גיבלי הקטן", איש היחידה וסו, חניכו של אנדי

חורשים. למענו ניסה אנדי לחצות את הגבול בג'יפ של האו"ם, כדי לחטוף קצינים ירדניים להחלפה. אנדי נתפס בגבול, ושרה-ביטחון פינחס לבון תבע לסלקו מצה"ל.

גיבלי הוא בן דור ההולך ונכחד. דור "פעולות-התגמול". היום הם פזורים, נשכחים. באחרונה נראו ביחד כחתונתו השניה של "גיבלי הקטן", לפני 15 שנים: חוגגים, זוללים, זמני-מה לפני שהתכסו בקמטיוויזקנה, לפני שי הפכו מאנשים בשרירים לרמויות היסטוריות.

כשגמר להיות גיבור, הפך "גיבלי הקטן" לנהג אנדי. היום הוא פנסיונר. "עייפתי מכל זה", הוא אומר. "נמאס לי שוב ושוב לספר מי אני ומה הייתי ומה עשיתי. העבר הזה משעמם אותי מאוד".

כלום לסס-חיים. הייתי כמו גולה בארץ, חי ולא חי, לא שייך לאיש". אפשר, כמובן, להתייחס רק לגורם האישי. מנותק מאביו, נפרד מאמו בגיל-ההתבגרות, מחפש בית חדש. אולם לחזרה בתשובה של גיל יש יסודות רחוקים יותר, שורשיים יותר. כי כך קרה לרבים מבניהם של הלרד חמים ההם: חיפוש קרחתני אחרי משהו אחר. אש הקומוציזים לא הצליחה לחמם גם את בני הדור השני.

תיאור חתונתו השניה של "גיבלי הקטן" (העולם הזה, גליון 1872, 18.7.73) ממחיש זאת. ביולי 1973 התקצו כביתם של אלק ודליה פך לרנר בני החבורה היא: מאיר עמית, בנימין גיבלי, ריבקה מדינק, מאיר הרציון, דני זיידל.

אל כרי הרשא, בין ערימות של

גיבלי, חוזר בתשובה

רתיים. הם נראים מודרניים לגמרי. ובעצם הם שומרים על כל המיצוות. "אני מתפלל שלוש פעמים ביום, שומר שבת, כשרות, מקפיד על מיצוות טהרת המישפחה. התנגותי השתנתה: אני לא מקלל או מביט בכחורה ברחוב. אני עושה לעצמי דיין-חשבון אינסופי של מה מותר ומה אסור, מתוך אמונה שמה שקבעו לנו חכמינו זה הדבר הטוב ביותר שבבילוננו".

חמש שנים חלפו מאז פנה גיל גיבלי לדת היהודית, ועדיין יש בדבריו התלהבות ראשונית.

"היום אני לא מבין איך לא ראיתי את כל היופי הזה קודם לכן, איך חייתי במשך 26 שנים בלי המיצוות. רק עכשיו, כשאני מאמין, הפכתי לאדם חופשי באמת. יש לי למעלה מיישור שראג לי והכל ברור ומובן. אני יודע מה מותר ומה אסור, ולכן אני חופשי יותר, פחות מוגבל".

הציור עדיין תופס מקום חשוב בחייו, אלא שכעת הפכו הקריקטורות למיצוה של ממש. "אני משעשע אני שים, גורם להם לצחוק, וזו מיצוה גדולה".

הוא הביא עימו מניו-יורק פרס מטעם האו"ם, פירסום קריקטורה בספר הומור 1987 וחצי שנה של עבודה כעוזר לרענן לוריא.

"לוריא צריך להגיש כל יום כמה קריקטורות שיתאימו להומור של אני שים בחמש יבשות. הקריקטורות שלו מתפרסמות גם באיי פיג'י וביפאן. זו עבודה קשה. הוא קם בכל בוקר בשעה חמש, עד שעה עשר קורא עיתונים, מגבש רעיונות. לקראת השעה 12 צייריים הוא מתחיל להגיש את העבודות. "אני עוזרת לו קצת בגיבוש הרעיונות ובהשלמת הקריקטורות. הקווים העיקריים שלו, כמובן".

"גיבלי הקטן" מביט בננו בפליאה. "גיל צייר. הילד ממש צייר", הוא אומר. יש לו לגיבלי, ילד נוסף, בן שנה, כמו נכדו, בנו של גיל. אבל גיל הוא "הילד".

יפית גיבלי, נישואין אחרי שבועיים

יורק אמרתי לו: אל תחזור לי מסומם או זרוק כזה, עם עגיל באוזן. על דת ככלל לא חשבת".

"היום, כשהוא אומר לי: אל תדאג, בעזרת השם יהיה טוב, אני נרגע, כאילו אני מרגיש שבאמת יהיה טוב. קשה להסביר את זה, אבל יש באמונה הזו משהו מרגיע".

סימנייה-היהודיים הרתיים אינם אהובים על גיל. הוא חובש כיפה לעיתים רחוקות, ברדריכלל כובע-מיצוה. את פיאותיו הוא מגלגל מאחורי האוזן, מסרב בכל תוקף להניח להן ליפול על לחייו. גם כשישבה הוא אינו לומד. הדת בשבילו היא אורח-חיים, לא אוסף של דפי גמרא. הוא נראה כמו תשריר-תעמולה של מימ"ד, למענה הצביע. ניו-יורק מלאה ביהודים כמוני. כלפי חוץ איש לא יחשוד בהם שהם

בתמונה: מרחוק, כדי לקלוט את כולה. ואו התחלתי לחשוב, והכנתי שהישי ראליות שלי אינה מספיקה לי, שיש משהו נוסף, יהודי, דתי, משהו שהיה זר לי מאוד עד אז".

הוא ניסה להתקרב ליהודים הרפורמיים ואו הכיר את יפית, שבאה לנייר יורק מירושלים, מבית חרדי. אחרי שבועיים נישאו.

"הורי התנגדו. גם חתונה כה מהירה, גם בחורה דתיה. דתיים נראו להם כמו אנשים מכוכב אחר. לאטלאט הם התרגלו".

"גיבלי הקטן": "כשהוא נסע לנייר

גיל ויצחק גיבלי, ננדי רצה לחטוף קצינים